

Seat No. : _____

TA-125

M.A. Sem.-II

April-2013

Economics (409)

(Environmental Economics – II)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : પ્રશ્નપત્ર મુજબ પ્રશ્ન નંબર લખવો.

૧. “કુદરતી સંસાધનોની પ્રાપ્યતા/અસ્તિત્વ આર્થિક વિકાસને મદદરૂપ બને છે.” સવિસ્તાર સમજાવો. ૧૪
અથવા
(અ) સહિયારી માલિકીના સંસાધનોનો ખ્યાલ તેની લાક્ષણિકતા બિન-વંચિતતાની સાથે ચર્ચો. ૭
(બ) નવીયન અને અનવીયન સંસાધનો વચ્ચેનો તફાવત આપો. ૭
૨. પર્યાવરણીય મૂલ્યાંકનની વ્યાખ્યા આપો. પર્યાવરણ મૂલ્યાંકન માટેની અનુમાનાત્મક બજાર પ્રતિભાવ પદ્ધતિનું ટીકાત્મક મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪
અથવા
(અ) પર્યાવરણીય મૂલ્યાંકનનું મહત્ત્વ. ૭
(બ) પર્યાવરણીય મૂલ્યાંકન માટે હેડોનીક પદ્ધતિ. ૭
૩. સામાજિક વનીકરણનો અર્થ જણાવો અને તેના વિવિધ પ્રકારો સમજાવો. ૧૪
અથવા
(અ) NRMP નો ખ્યાલ ૭
(બ) NRM માં DSC નો ફાળો ૭
૪. ક્યોટો પ્રોટોકોલ સવિસ્તાર સમજાવો. ૧૪
અથવા
(અ) ‘લુપ્ત થતી જાતિઓ માટેનો આંતરરાષ્ટ્રીય ખરડો.’ સમજાવો. ૭
(બ) જીવ-વિવિધતાનું મહત્ત્વ ૭
૫. નીચે આપેલ પ્રશ્નનો સાચો જવાબ પસંદ કરી માત્ર તેનો નંબર (a, b, c અથવા d) તમારી ઉત્તરવહીમાં લખવો. ૧૪
(૧) ઊર્જાનો અનવીયન સ્ત્રોત કયો છે ?
(a) સૌર્ય ઊર્જા (b) પવન ઊર્જા
(c) જળ ઊર્જા (d) કોલસાથી પ્રાપ્ત થતી ઊર્જા
(૨) ઊર્જાનો સ્વચ્છ/નિર્મળ સ્ત્રોત કયો છે ?
(a) કોલસો (b) તેલ
(c) કુદરતી ગેસ (d) જળ શક્તિ
(૩) જમીનનું ધોવાણ એટલે જમીનના ઉપલા ફળદ્રૂપ ભાગ/સ્તરનું નુકસાન અથવા ઘટવું જે થાય છે
(a) પવન દ્વારા (b) પાણી દ્વારા
(c) દરિયાઈ મોજા દ્વારા (d) ઉપરના બધા જ

- (૪) જમીનનું પ્રદૂષણ શેના દ્વારા થાય છે ?
 (a) ઔદ્યોગિક બગાડ (b) શુદ્ધિકારક વસ્તુ
 (c) એગ્રોકેમિકલ્સ (d) ઉપરના બધા જ
- (૫) અશ્મીજન્ય બળતણ એટલે
 (a) નવીયન સંસાધનો
 (b) અનવીયન સંસાધનો
 (c) ખાલી ન થાય તેવા સંસાધનો
 (d) અનવીયન અને ખાલી/ખતમ થઈ જાય તેવા સંસાધનો
- (૬) પર્યાવરણીય આકારણીની જરૂરત નીચે દર્શાવેલમાંથી કઈ છે ?
 (a) પર્યાવરણીય મુકદ્દમાબાજી (b) પર્યાવરણીય ઝઘડાઓનું સમાધાન
 (c) પર્યાવરણીય નિયમનોનું નિર્દેશન (d) ઉપરના બધા જ
- (૭) લાંબા ગાળામાં PIMને ટકાઉ બનાવવાના સંદર્ભમાં નીચે દર્શાવેલમાંથી તેની મર્યાદા કઈ કહી શકાય ?
 (a) નાણાકીય રીતે નભી શકવાનો ડર
 (b) ટેકનિકલ જાણકારીની ઉપલબ્ધતા
 (c) પાણીની ઉપલબ્ધતામાં અનિશ્ચિતતા
 (d) વ્યવસ્થામાં ખામી
- (૮) સુન્દરલાલ બહુગુણાનું નામ કયા આંદોલન સાથે જોડાયેલું છે ?
 (a) અપીકો આંદોલન (b) ચીપકો આંદોલન
 (c) સાઈલેન્ટ વેલી આંદોલન (d) ઉપરના એકપણ નહિ
- (૯) જીવ-વિવિધતાનો વિચાર કોણે આપ્યો છે ?
 (a) ઈ.ઓ. વીલસન (b) જોસેફ ફોરમેન
 (c) રોબર્ટ એન્ગસ (d) સી.એફ. સ્કોનબેઈન
- (૧૦) જીવ-વિવિધતા ને ભયનું મુખ્ય કારણ કયું છે ?
 (a) વસવાટોને નુકસાન અને ઘટાડો (b) વન્ય પ્રાણિઓનો ગેરકાનૂની શિકાર
 (c) નિર્વનીકરણ (d) હવાનું પ્રદૂષણ
- (૧૧) બાયોલોજીકલ અધિશેષ બજારો (Super markets)ને સામાન્ય રીતે શું કહેવાય છે ?
 (a) મેનગ્રુવ્સ (b) ભીની જમીનો
 (c) પર્વતો (d) ઠંડા રણો
- (૧૨) આંતરરાષ્ટ્રીય મહત્વની ભીની જમીનો અંગેનો ખરડો જેને રામસર ખરડો પણ કહી શકાય છે તે સૌપ્રથમ ક્યાં શરૂ થયું ?
 (a) ભારત (b) ઈરાન
 (c) ઈરાક (d) અમેરિકા
- (૧૩) CITES કયા વર્ષમાં બહાર પડ્યું ?
 (a) ૧૯૭૦ (b) ૧૯૭૩
 (c) ૧૯૫૭ (d) ૧૯૭૫
- (૧૪) નીચે દર્શાવેલમાંથી ઓઝોન સ્તરમાં ઘટાડાની અસરો કઈ છે ?
 (a) આબોહવા પર અસરો (b) માનવજાતિ પર અસરો
 (c) જૈવ સમુદાય પર અસરો (d) ઉપરના બધા જ

Seat No. : _____

TA-125

M.A. Sem.-II

April-2013

Economics (409)

(Environmental Economics – II)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : Write the no. of the question as per the question paper.

1. “The existence of natural resources can facilitate economic development.” Explain in detail. 14

OR

 - (a) Discuss the concept of CPRs with its characteristics of non-excludability. 7
 - (b) Differentiate between renewable and no-renewable resources. 7
2. Define environment valuation. Critically evaluate contingent valuation method for environment valuation. 14

OR

 - (a) Importance of environment valuation. 7
 - (b) Hedonic pricing method for environment valuation. 7
3. Give the meaning of social forestry. Explain in detail various types of social forestry. 14

OR

 - (a) Concept of NRMP. 7
 - (b) Role of DSC in NRM. 7
4. Explain in detail Kyoto Protocol. 14

OR

 - (a) Explain the “Convention on International Trade in Endangered species.” 7
 - (b) Importance of Bio-diversity. 7
5. Choose the right answer and write only the no. (a, b, c or d) in your answer sheet : 14
 - (1) Non-renewable source of energy is
 - (a) solar energy (b) wind energy
 - (c) hydro energy (d) coal energy
 - (2) A cleaner source of energy is
 - (a) coal (b) oil
 - (c) natural gas (d) hydro power

- (3) Soil erosion refers to the loss or removal of the top fertile layer of the soil by action of
- (a) wind (b) water
(c) ocean waves (d) All of these
- (4) Soil pollution is caused by
- (a) Industrial wastes (b) Detergents
(c) Agrochemicals (d) All of these
- (5) Fossil fuels are
- (a) Renewable resources
(b) Non-renewable resources
(c) Inexhaustible resources
(d) Non-renewable & exhaustible resources
- (6) The need for environment valuation arises for which of the following ?
- (a) Environment litigation
(b) Environment dispute resolution
(c) Guiding environmental regulation
(d) All the above
- (7) Which of the following is not the constraint in making PIM sustainable in the long run ?
- (a) Fear of financial viability
(b) Availability of technical knowledge
(c) Uncertainty of water availability
(d) System deficiency
- (8) The name Sunder Lal Bahuguna is associated with
- (a) Appiko Movement (b) Chipko Movement
(c) Silent Valley Movement (d) None of these
- (9) The term 'Bio-diversity' was coined by
- (a) E.O. Wilson (b) Joseph Forman
(c) Robert Angus (d) C.F. Schonbein
- (10) The chief cause of threat to bio-diversity is
- (a) Habitat loss & degradation (b) Poaching of Wildlife
(c) Deforestation (d) Air pollution
- (11) Commonly known as 'Biological supermarkets' are
- (a) Mangroves (b) Wetlands
(c) Mountains (d) Cold deserts
- (12) Convention on Wetlands of international importance is also called as Ramsar Convention as it took place first in
- (a) India (b) Iran
(c) Iraq (d) America
- (13) CITES came in force in the year
- (a) 1970 (b) 1973
(c) 1957 (d) 1975
- (14) Which of the following are the effects of ozone depletion ?
- (a) Effects on climate (b) Effects on human beings
(c) Effects on biotic communities (d) All of these